

Enheten för planfrågor
Oskar Vikman

Datum
2015-08-24

Beteckning
3431-3759-2015

Stockholms läns landsting
Förvaltningen för utbyggd tunnelbana
104 22 Stockholm

*krätsse enl §26 FL
2015-08-26 Ewa Jönsson

Miljöpåverkan järnvägsplan för utbyggd tunnelbana Odenplan- Arenastaden i Stockholms stad och Solna stad

Beslut

Länsstyrelsen beslutar enligt 2 kap. 3 § Lag (1995:1649) om byggande av järnväg (LBJ) att rubricerat projekt, så som redovisas i underlaget daterat 2015-01-01 (reviderat 2015-01-28), kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

Upplysningar

Av 5 kap. 2 § LBJ följer att Länsstyrelsens beslut inte kan överklagas. Av 2 kap. 9 § LBJ följer att järnvägsplanen ska innehålla en miljökonsekvensbeskrivning, i de fall projektet kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

Redogörelse för ärendet

I januari 2014 tecknades en överenskommelse mellan staten, Stockholms läns landsting, Stockholm stad, Nacka kommun, Solna stad och Järfälla kommun om finansiering och medfinansiering av utbyggnad av tunnelbana kopplad till ökad bostadsbebyggelse i Stockholms län. Överenskommelsen innebär bland annat att Tunnelbana ska byggas ut från Odenplan i Stockholms till Arenastaden i Solna via Hagastaden. För Hagastaden är avsikten att byggstart kan ske senast 2016 med trafikstart ca 2020. För arenastaden är avsikten att byggstart kan ske senast 2017 med trafikstart ca 2022. Av överenskommelsen följer att Stockholms stad tar ansvar för att ca 3000 bostäder uppförs i Hagastaden fram till 2030, med en genomsnittlig byggnadstakt av ca 200 bostäder per år. Solna stad ansvarar för att uppföra ca 4500 bostäder i hagastaden och Arenastaden fram till år 2030, med en genomsnittlig takt av ca 300 bostäder per år. Vidare ska Stockholm stad och Solna stad bidra till att utrymme för etablering av en tunnelbanedepå kan skapas.

Landstingets förvaltning för utbyggd tunnelbana (FUT) har den 2 februari 2015 tillsänt Länsstyrelsen en begäran om beslut om miljöpåverkan för tunnelbanans utbyggnad. FUT/SLL har upprättat ett underlag daterat 2015-01-01 (och reviderat 2015-01-28) till grund för Länsstyrelsens beslut. Till underlaget fogas en samrådsredogörelse, daterad 2015-02-02, över samråd som hållits under perioden sommaren 2014 till och med den 14 december 2014.

Samrådsprocessen sker parallellt med tillståndsansökan för vattenverksamhet och tillståndsansökan enligt miljöbalken (Miljöbalken (1998:808), MB). Länsstyrelsen har 2015-06-30 fattat beslut om miljöpåverkan från vattenverksamhet vid anläggande och drift av tunnelbanan mellan Odenplan och Arenastaden. Parallellt med

BESLUT

Datum
2015-08-24

Beteckning
3431-3759-2015

järnvägsplanen kommer Solna och Stockholms stad att ta fram detaljplaner som säkrar att utbyggnaden inte strider mot gällande detaljplaner.

Exakt sträckning och läge för spårtunnlar, stationer och stationsentréer är i detta skede ännu inte bestämt. Mellan Odenplan och Arenastaden finns två alternativa sträckningar. Ett alternativ är att station och spårtunnlar placeras grunt, i höjd med gröna linjens station, drygt 10 meter under markytan. Ett annat alternativ är att lägga stationen betydligt djupare, ca 55 meter under markytan. Val av alternativ påverkar i sin tur möjligt stationsdjup vid Hagastaden, som i grunt läge blir ca 20-30 meter och i ett djupt läge ca 40 meter under markytan.

Även på sträckan mellan Hagastaden och arenastaden finns två alternativa sträckningar. Antingen dras tunnelbanan via Solna Centrum eller via Hagalund. De två alternativen inkluderar i dagsläget inte någon mellanliggande station, men möjliggör för en eventuell framtida byggnation av en station.

Länsstyrelsens motivering

Länsstyrelsens bedömning om projektets förmodade miljöpåverkan utgår från kriterierna i MKB förordningen, bilaga 2. Mot bakgrund av nedanstående planeringsförutsättningar, gör Länsstyrelsen den samlade bedömningen att projektet kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

Projektet innebär byggnation av tunnlar på ca 3- 4,5 km beroende på vald sträckning och djup. Alla utredningsalternativ berör centrala och tätbebyggda områden i Stockholm stad och Solna stad. Oavsett val sträckningsalternativ och djup så gör Länsstyrelsen bedömningen att projektet kan antas medföra betydande miljöpåverkan på grund av byggnationens komplexitet, omfattning, förening med andra projekt och miljöns känslighet.

Projektets karaktäristiska egenskaper – omfattning

En ny tunnelbanelinje ska byggas från Odenplan till Arenastaden via en mellanliggande station i Hagastaden med en spårlängd på ca 3- 4,5 km. Tunnelbanan byggs näst intill uteslutande i berg, endast i mindre del, framförallt vid Odenplan, kommer att läggas i jord. Tre nya stationer planeras, Odenplan, Hagastaden och Arenastaden. Längs sträckan Odenplan- Arenastaden pågår flera andra stora projekt som direkt eller indirekt kan påverkas av aktuella tunnelbaneutbygganden. Två stora infrastrukturprojekt som angränsar är Norra Länken och Citybanan. Utbygganden behöver också samordnas med utbyggnaden i stadsdelarna Nya Karolinska, Hagastaden och Arenastaden.

Projektets lokalisering- miljöns känslighet

Projektet kommer delvis att gå genom tät stadsbyggd mellan stationsläget vid Odenplan och Hagastaden. Inom utredningsområdet finns kulturmiljövärden av såväl nationellt som lokalt och regionalt värde. Här finns t.ex. riksintresse för kulturmiljövärden, Stockholms innerstad med Djurgården (AB 115) och Solna (AB37). Kulturmiljövärden inom utredningsområdet inkluderar bland annat Gustav Vasa kyrka, Stenbrottet i Solna stad, Solna kyrkby samt byggnader tillhörande

BESLUT

Datum
2015-08-24

 3579
Beteckning
3431-3759-2015

Statens bakteriologiska anstalt. Norr om Arenastaden i kant med utredningsområdet finns grundvattenförekomsten Stockholmsåsen- Solna (SE58699-162554) och strax öster om Arenastaden finns även ett vattenskyddsområde. I samband med drift och byggskede finns risk för att placering av stationsentréer samt etableringsytor och tunnlar har negativ påverkan på kulturmiljövärden och vattenförekomster inom utredningsområdet.

De möjliga effekternas karaktäristiska egenskaper

Projektet kommer att innebära miljöeffekter med både tillfälliga och permanent karaktär. Projektet medför miljökonsekvenser av permanent karaktär som sträcker sig bortom 2030, som t.ex. intrång i stadsmiljön av tunnelbananas ytförlagda delar (stationsbyggnader, ventilationsanordningar, etc.). Andra konsekvenser kommer att vara övergående, som t.ex. buller under byggskedet.

Under byggskedet kommer störningarna inte att vara begränsade till utredningsområdet, bergsmassor kommer att behöva transporteras ut vidare i befintligt vägnät.

*Övriga synpunkter**Risk och säkerhet*

Förvaltningen behöver utreda riskerna för de delar av tunnelbanan som korsar eller placeras i närheten av andra tunnlar, exempelvis Citybanan. Detta är särskilt viktigt vid Hagastaden där stationen och spårtunnelarna kommer hamna nära E4:an och Värtabanan där det transporteras farligt gods. Riskerna med farligt gods behöver utredas så att det framgår om dessa transporter kan påverka resenärer som åker i tunnelbanan eller vistas på stationerna. Brand i tunnelbanan bör heller inte slå ut försörjningstunnlar för exempelvis el, tele, vatten och avlopp.

Om utrymnings- och insatskonceptet för tunnelbanan är beroende av särskilda utrymningsvägar från tunnelrören så behöver detta klarläggas och beaktas så tidigt som möjligt i processen.

Vid utformning av tunnelbaneuppgångar och den intilliggande omgivningen behöver det även tas hänsyn till att utrymmande personer ska ha någonstans att ta vägen så att de inte blockerar utgången för de som inte hunnit ta sig ut.

Förvaltningen behöver ta hänsyn till riskerna för omgivningen vid lokalisering av schakt för brandgasventilation (ventilationstorn) och liknande som kan leda upp brandrök.

Tatjana Joksimović
Planchef

Oskar Vikman
planhandläggare

Kopia: Stockholms stad, Solna stad

Kopia via e-post: SBp (TJ, OV, SS) SBsb (AB)